

Висновки. Отже, впровадження інтелектуального лічильника на мережах міського комунального підприємства «Хмельницькводоканал» дасть змогу за 3 роки підвищити прибутковість підприємства, перевести його з розряду збиткових підприємств в розряд прибуткових, а також поширити досвід впровадження нової схеми обліку і контролю з допомогою інтелектуальних лічильників по всій країні. В перспективі підприємства, що поставляють воду споживачам будуть зайняті тільки підвищенням якості послуг.

Проаналізувавши економічні розрахунки, за даними міського комунального підприємства «Хмельницькводоканал» впровадження схеми обліку та контролю на основі інтелектуального лічильника є задачею, яка зможе бути розв'язаною і перспективною.

Література

1. www.khmelnitsky.com
2. СНиП 2.04.02. –84.
3. СНиП 2.04.01–85.
4. Економіка підприємства : [структурно-логічний навч. посібник / за ред. С. Ф. Покропівного]. – К. : КНЕУ, 2001. — 457 с.

Надійшла 08.10.2010

УДК 677.11.021

Г. А. ТИХОСОВА, Т. М. ГОЛОВЕНКО
Херсонський національний технічний університет

ОБҐРУНТУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПЕРЕРОБКИ СТЕБЕЛ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО

Стаття присвячена економічному обґрунтуванню доцільності переробки стебел льону олійного на півдні України і нашої держави в цілому, зокрема: економічними розрахунками доведено, що прибуток з переробки соломи льону олійного буде складати 214 781 661,5 грн.

The article is devoted to the economic ground of expediency of processing of stems of flax oil on the south of Ukraine and our state on the whole, namely: it is well-proven economic calculations, that an income from processing of straw of flax oil will fold 214 781 661,5 hrn.s.

Ключові слова: економічна доцільність, прибуток, льон олійний.

Вступ

За останні роки в Україні спостерігається тенденція збільшення посівних площ, відведених під льон олійний. На основі проведеного аналізу побудовано діаграми зміни посівних площ льону олійного в Україні (рис. 1) і в Херсонській області (рис. 2). Діаграми свідчать, що в Україні за період від 2002 по 2010 рр. посівні площі льону олійного збільшились з 9,35 тис. га до 60,22 тис. га, а в Херсонській області з 2003 по 2010 рр. – з 0,7 тис. га до 13,55 тис. га.

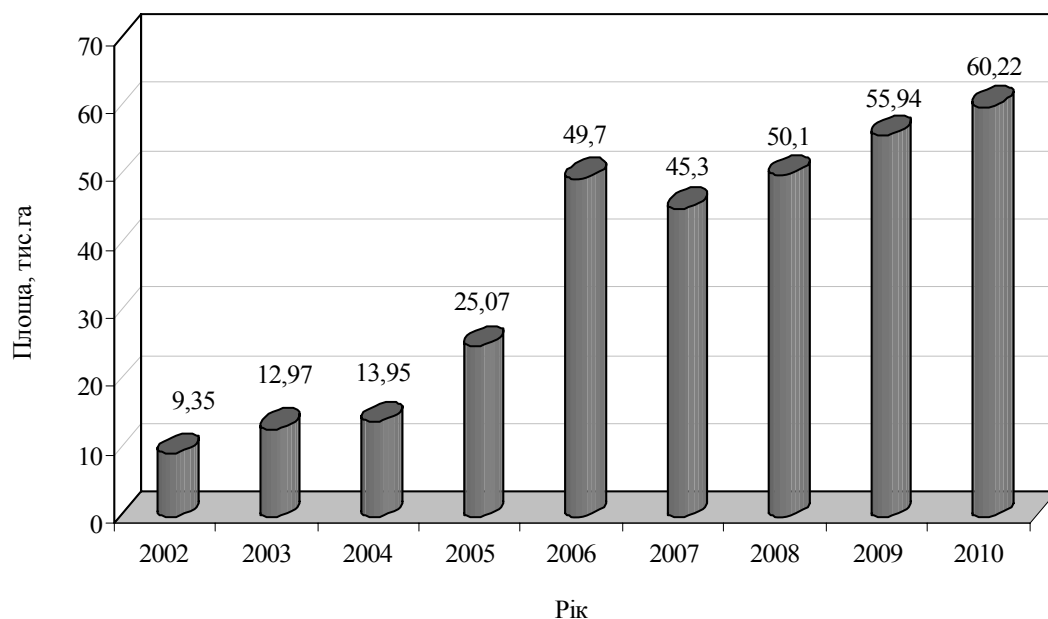

Рис. 1. Динаміка вирощування льону олійного в Україні за 2002 – 2010 рр.

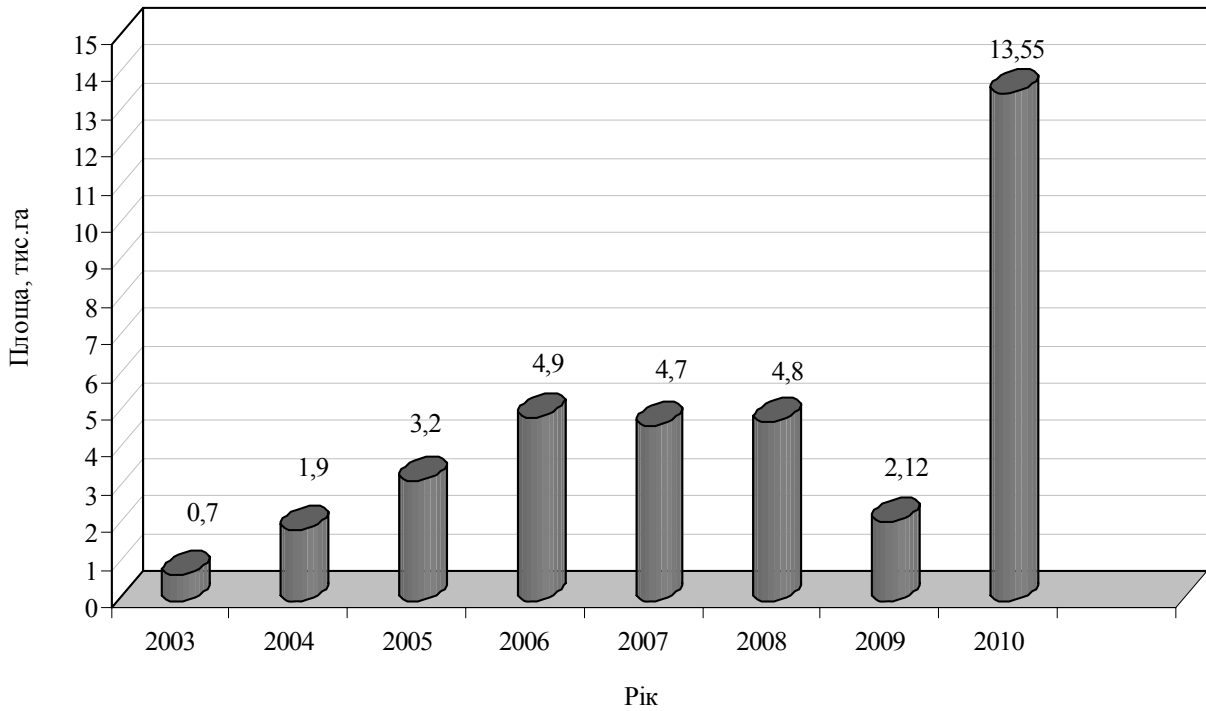

Рис. 2. Динаміка вирощування льону олійного в Херсонській області за 2003 – 2010 рр.

Врожайність стебел льону олійного складає в середньому 15-20 ц/га. Якщо раніше за невеликих площ посівів, солома спалювалася і це не викликало обурення служб екологічної безпеки, то при значно збільшених площах посівів, спалювання буде наносити негативний вплив навколишньому середовищу.

Таким чином, зважаючи на значне збільшення посівів льону олійного як в Херсонській області, так в Україні в цілому, стебла соломи льону олійного потребують розроблення технології переробки.

Постановка завдання

В результаті проведеної оцінки кількості соломи, яка може бути отримана з раніше зазначених площ посіву у 2010 році в Україні і Херсонській області при врожайності соломи 20 ц/га., було визначено кількість соломи [1], яка отримується в Україні з 60,22 тис. га:

$$O = S \cdot Y, \quad (1)$$

де S – площа посівів, тис. га;

Y – врожайність соломи, ц/га;

O – кількість соломи, тис. тонн.

$$O = 60,22 \cdot 20 = 120\,440$$

В Херсонській області наведено такий розрахунок:

$$O = 13,55 \cdot 20 = 27\,100$$

Враховуючи технологію переробки соломи і трести льону олійного на куделеприготувальній лінії (рис. 3), загрегованої з чесальними машинами Ч-600-Л і ЧМД-4 і продуктивністю лінії КПАЛ 225 кг/год, визначено кількість сировини, яка може бути оброблена протягом року на одній лінії КПАЛ у 2 зміни з 240 робочими днями в році:

$$Q = 2P \cdot D \cdot T, \quad (2)$$

де 2 – кількість змін в добі;

P – виробнича потужність КПАЛ, кг/год;

D – кількість робочих днів в році;

T – тривалість зміни, год.

$$Q = 2 \cdot 225 \cdot 8 \cdot 240 = 864 \text{ т/рік}$$

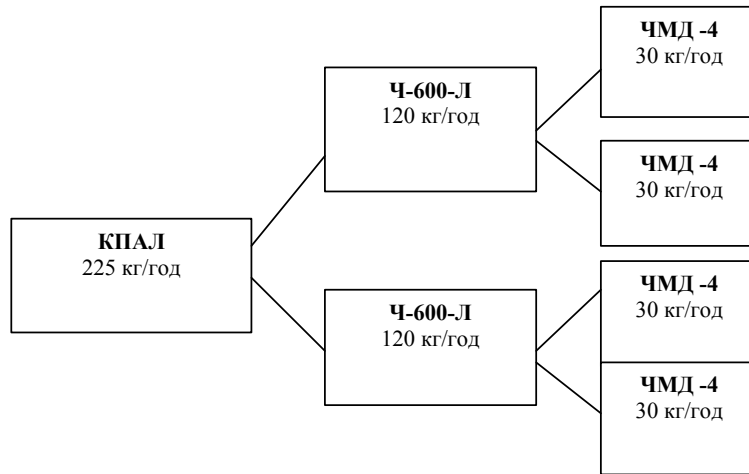

Рис. 3. Технологічна схема переробки стебел соломи і трести льону олійного

Для повної переробки стебел соломи льону олійного за новою технологією кількість ліній КПАЛ, яка повинна бути встановлена в Херсонській області буде розрахована:

$$K_{\text{КПАЛ}} = O/Q, \quad (3)$$

де O – кількість соломи, тонн;
 Q – виробнича потужність КПАЛ в рік, т/рік

$$K_{\text{КПАЛ}} = 27\,100/864 = 31 \text{ одиниця}$$

Таким чином, для переробки стебел соломи льону олійного в Херсонській області необхідно встановити 31 одиницю КПАЛ, а для України –

$$K_{\text{КПАЛ}} = 120\,440/864 = 139 \text{ одиниць}$$

Виклад основного матеріалу

В результаті переробки всієї соломи згідно з розробленою технологією і враховуючи вихід лубу зі стебел соломи льону олійного, який складає від 11 до 35 %, визначимо зі всієї маси соломи вихід лубу B_l , тонн:

$$B_l = (O \cdot B)/100, \quad (4)$$

де O – кількість соломи, тонн;
 B – вихід лубу, %.

По Україні:

$$B_l = (120\,440 \cdot 11)/100 = 13\,248,4$$

По Херсонській області:

$$B_l = (27\,100 \cdot 11)/100 = 2\,981$$

Очікуваний дохід від реалізації сировини, беручи до уваги ціну за 1 тону лубу в 1750 грн:

$$D = B_l \cdot C, \quad (5)$$

де D – очікуваний дохід від продажу лубу, грн;
 B_l – вихід лубу, тонн;
 C – ціна за 1 тону, грн.

По Україні:

$$D = 13\,248,4 \cdot 1750 = 23\,184\,700$$

По Херсонській області:

$$D = 2\,981 \cdot 1750 = 5\,216\,750$$

Проаналізуємо ті ж самі розрахунки для середнього виходу лубу, який дорівнює 22 %.
По Україні:

$$B_d = (120\,440 \cdot 22)/100 = 26\,496,8$$

$$D = 26\,496,8 \cdot 1750 = 46\,369\,400$$

По Херсонській області:

$$B_d = (27\,100 \cdot 22)/100 = 5\,962$$

$$D = 5\,962 \cdot 1750 = 10\,433\,500$$

Другорядним продуктом, який може бути отриманий з льону олійного є костра. Ціна за 1 тону костри – 100 грн.. Враховуючи це, визначимо очікуваний дохід від реалізації костри.

По Україні:

а) з масовою часткою костри 89%:

$$B_k = (120\,440 \cdot 89)/100 = 107\,191,6$$

$$D = 107\,191,6 \cdot 100 = 10\,719\,160$$

б) з масовою часткою костри 78%:

$$B_k = (120\,440 \cdot 78)/100 = 93\,943,2$$

$$D = 93\,943,2 \cdot 100 = 9\,394\,320$$

По Херсонській області:

а) з масовою часткою костри 89%:

$$B_k = (27\,100 \cdot 89)/100 = 24\,119$$

$$D = 24\,119 \cdot 100 = 2\,411\,900$$

б) з масовою часткою костри 78%:

$$B_k = (27\,100 \cdot 78)/100 = 21\,138$$

$$D = 21\,138 \cdot 100 = 2\,113\,800$$

На сьогодні основним продуктом льону олійного є насіння. Згідно з даними Інституту олійних культур, урожайність досліджуваного сорту Айсберг складає 1,8-2,0 т/га. Ціна товарного насіння за 1 т в 2010 р. становить 2,5 тис. грн, а посівного насіння – 25 тис. грн. Із всього урожаю тільки 10% іде на насіння, а 90% використовується для виробничих потреб. Враховуючи зазначені площі посіву льону олійного у 2010 році кількість насіння по Україні буде складати:

$$H = S \cdot Y_n, \quad (6)$$

де H – кількість насіння, тис. тонн;

S – площа посіву, тис. га;

Y_n – урожайність насіння, т/га.

$$H = 60,22 \cdot 2 = 120\,440$$

Кількість товарного насіння буде дорівнювати:

$$H_{тов} = 120\,440 \cdot 0,9 = 108\,396$$

Очікуваний дохід від продажу товарного насіння:

$$D_{тов} = 108\,396 \cdot 2\,500 = 270\,990\,000$$

Кількість посівного насіння буде складати:

$$H_{пос} = 120\,440 \cdot 0,1 = 12\,044$$

Очікуваний дохід від продажу посівного насіння:

$$D_{noc} = 12\,044 \cdot 25\,000 = 301\,100\,000.$$

Сумарний очікуваний дохід від реалізації товарного та посівного насіння по Україні становить:

$$\sum D_n = 270\,990\,000 + 301\,100\,000 = 572\,090\,000$$

Розрахуємо очікуваний дохід від продажу насіння по Херсонській області.
Кількість насіння складає:

$$H = 13,55 \cdot 2 = 27\,100$$

Кількість товарного насіння буде дорівнювати:

$$H_{тов} = 27\,100 \cdot 0,9 = 24\,390$$

Очікуваний дохід від продажу товарного насіння по Херсонській області:

$$D_{тов} = 24\,390 \cdot 2\,500 = 60\,975\,000$$

Кількість посівного насіння буде складати:

$$H_{noc} = 27\,100 \cdot 0,1 = 2\,710$$

Очікуваний дохід від продажу посівного насіння:

$$D_{noc} = 2\,710 \cdot 25\,000 = 67\,750\,000$$

Сумарний очікуваний дохід від продажу обох видів насіння становить:

$$\sum D_n = 60\,975\,000 + 67\,750\,000 = 128\,725\,000$$

В результаті проведених досліджень одержано економічні розрахунки очікуваного доходу від реалізації одержаного волокна, костри і насіння льону олійного. Результати надано в таблиці 1.

Таблиця 1

Сумарний очікуваний дохід від реалізації волокна, костри і насіння льону олійного

Регіони	Очікуваний дохід від реалізації волокна та костри за виходом лубу, грн				Очікуваний дохід від реалізації насіння, грн	
	11 %		22%		Із врожайністю 2 т/га	
	Волокно	Костра	Волокно	Костра	Товарне насіння	Посівне посівне
Херсонська область	5 216 750	2 411 900	10 433 500	2 113 800	60 975 000	67 750 000
Всього:	7 628 650		12 547 300		128 725 000	
Україна	23 184 700	10 719 160	46 369 400	9 394 320	270 990 000	301 100 000
Всього:	33 903 860		55 763 720		572 090 000	

Таким чином, очікуваний дохід від реалізації волокна і костри по Україні складає 55 763 720 грн, по Херсонській області – 12 547 300 грн, а очікуваний дохід від реалізації насіння по Україні становить 572 090 000 грн, по Херсонській області – 128 725 000 грн.

Для визначення чистого прибутку від переробки соломи і трести льону олійного, необхідно визначити витрати на вирощування, переробку і обладнання [2, 3]. За даними дослідного господарства «Асканійське» витрати на вирощування 1 га льону олійного складають 5 200 грн, а оскільки з 1 га збирається 2 тонни соломи, то витрати на 1 тону соломи будуть складати 2 600 грн.

За даними Старосамбірського льонокомбінату затрати на переробку 1 тонни трести, становлять 800 грн/т.

Затрати на придбання технічного обладнання складають:

КПАЛ – 44 928 грн.

Ч-600-Л – 17 600 грн.

ЧМД-4 – 15 700 грн.

Таким чином, 1 лінія для переробки трести буде коштувати 142 928 грн. Для повної переробки

соломи льону олійного в Україні необхідно встановити 139 технологічних ліній, вартість яких буде складати 19 866 992 грн, відповідно в Херсонській області необхідно встановити 31 технологічну лінію, вартістю – 4 430 768 грн..

Амортизаційні відрахування в рік складають 18 % від вартості обладнання:

$$A = C_{ln} \cdot n \cdot 18 / 100 \quad (7)$$

де A – амортизаційні відрахування, грн;

C_{ln} – вартість однієї лінії КПАЛ, грн;

n – кількість одиниць, шт.

По Україні:

$$A = 142\,928 \cdot 139 \cdot 0,18 = 3\,576\,058,5$$

По Херсонській області:

$$A = 142\,928 \cdot 31 \cdot 0,18 = 797\,538,24$$

Розрахунок прибутку від реалізації насіння, волокна і костри:

$$\Pi = \sum(D_n + D_v + D_k) - \sum(Z_{пер} + Z_{вир} + A), \quad (8)$$

де D_n, D_v, D_k – дохід від реалізації насіння, волокна і костри, грн;

$Z_{пер}, Z_{вир}$ – затрати на переробку і вирощування, грн;

A – амортизаційні відрахування, грн.

Сумарні витрати на вирощування, переробку і обладнання будуть складати:

По Україні:

$$\sum Z = (120\,440 \cdot 2\,600 + 120\,440 \cdot 800 + 3\,576\,058,5) = 413\,072\,058,5 \text{ грн.}$$

По Херсонській області:

$$\sum Z = (27\,100 \cdot 2\,600 + 27\,100 \cdot 800 + 797\,538,24) = 92\,937\,538,24 \text{ грн.}$$

Розрахуємо прибуток від реалізації продукції:

По Україні:

$$\Pi = (572\,090\,000 + 46\,369\,400 + 9\,394\,320) - 413\,072\,058,5 = 214\,781\,661,5 \text{ грн.}$$

По Херсонській області:

$$\Pi = (128\,725\,000 + 10\,433\,500 + 2\,113\,800) - 92\,937\,538,24 = 48\,334\,761,76 \text{ грн.}$$

Витратна частина переробки льону олійного подана в таблиці 2.

Таблиця 2

Сумарні витрати та прибуток з переробки соломи льону олійного сорту Айсберг

Витрати:	1 тонна соломи, грн	по Україні, грн	по Херсонській області, грн
на вирощування	2 600	313 144 000	70 460 000
на переробку	800	96 352 000	21 680 000
амортизаційні (на обладнання)	-	3 576 058,5	797 538,24
Прибуток, грн	-	214 781 661,5	48 334 761,76

Знаючи сумарні затрати на вирощування, переробку і обладнання, розрахуємо окупність затрат:

$$O = \sum Z / \Pi \quad (9)$$

По Україні:

$$O = 413\,072\,058,5 / 214\,781\,661,5 = 1,9 \text{ років}$$

По Херсонській області:

$$O = 92\,937\,538,24 / 48\,334\,761,76 = 1,9 \text{ років}$$

Рентабельність переробки буде складати:

$$P = (\Pi / \Sigma Z) \cdot 100, \% \quad (10)$$

По Україні:

$$P = (214\,781\,661,5 / 413\,072\,058,5) \cdot 100\% = 52 \%$$

По Херсонській області:

$$P = (48\,334\,761,76 / 92\,937\,538,24) \cdot 100\% = 52 \%$$

Висновки

Таким чином, в результаті економічних розрахунків встановлено, що рентабельність переробки стебел льону олійного із застосуванням інноваційних технологій складає 52%, а окупність затрат на створення нової технологічної лінії дорівнює 1,9 років.

Економічними розрахунками доведено, що спалювання стебел льону олійного недоцільне й економічно невигідне.

Література

1. Бойчук І.М. Економіка підприємства / Харів М.С., Хончан М.І., Піча Ю.В. – К. : "Каравела", Львів : "Новий Світ-2000". – С. 61.
2. Мних Є.В. Економічний аналіз : [підручник] / Є.В. Мних. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 412 с.
3. Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз : [навч. посібник для студ. вищих навч. закладів] / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир : ПП «Рута», 2003. – 680 с.

Надійшла 06.10.2010

УДК 658.8

В. А. ВЕРБА

Київський національний економічний університет імені В. Гетьмана

КОНСАЛТИНГОВИЙ ПРОЕКТ: СУТНІСТЬ, ОЗНАКИ ТА ПЕРЕДУМОВИ УСПІШНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

В статті визначено сутність і специфіку консалтингових проектів як проектів розвитку клієнтських організацій. Аргументовано ознаки і властивості консалтингових проектів, що зумовлюють специфіку їх підготовки і реалізації. Визначено передумови успішної реалізації консалтингових проектів.

In the article the nature and specificity of consulting projects as the development projects of client organizations are defined. The characteristics and properties of consulting projects that determine the specificity of their preparation and implementation are argued. The conditions of successful consulting projects are identified.

Ключові слова: консалтинговий проект, проект розвитку, управління проектом, активні проекти.

Постановка проблеми. Підвищення ефективності взаємодії консультантів із клієнтськими організаціями є найбільш поширеною темою обговорення фахівців-практиків менеджмент-консалтингу, сферою пильної уваги членів професійних об'єднань консультантів, предметом досліджень науковців з управлінського консультування.

Тематична багатогранність і теоретична еkleктичність питань ефективності консалтингового процесу формують відповідний інформаційний простір дослідження. Пошук механізмів підвищення результативності консультування відбувається в напрямках визначення принципів і моделей взаємодії консультантів із клієнтами, дослідження когнітивної природи оцінювання результатів консультування, уточнення специфіки консалтингового процесу та окремих його етапів, формування стандартів консалтингових послуг [1], принципів раціоналізації процесів взаємодії клієнта з консультантом. Віддаючи належне актуальності всіх напрямів наукового пошуку, зазначимо, що емпіричні дослідження [3, 5, 9, 13, 14] результативності співпраці консультантів із клієнтами, що проводилися [8, 9, 11] американськими і європейськими дослідниками підтверджують робочу гіпотезу щодо необхідності активного застосування